



Sygn. akt I KK 489/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 stycznia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Paweł Wiliński

SSN Włodzimierz Wróbel

Protokolant Jolanta Włostowska

w sprawie **P. P.**

w przedmiocie wyroku łącznego

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 24 stycznia 2023 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść

od wyroku Sądu Rejonowego w Kędzierzynie – Koźlu

z dnia 27 kwietnia 2021 r., sygn. akt II K 64/21,

**uchyla rozstrzygnięcie z pkt I w części dotyczącej orzeczenia
o karze łącznej grzywny i w tym zakresie na podstawie art. 572
k.p.k. umarza postępowania, a kosztami sądowymi postępowania
kasacyjnego obciąża Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

P. P. został skazany prawomocnymi wyrokami:

1. Sądu Rejonowego w Kędzierzynie - Koźlu z dnia 28 listopada 2019 r. w sprawie II K 632/19, za przestępstwo z art. 157 § 2 k.k. popełnione w dniu 12 stycznia 2018 r. na karę 5 miesięcy pozbawienia wolności i za przestępstwo z art. 190 § 1 k.k. popełnione w dniu 12 stycznia 2018 r. na karę 3 miesięcy pozbawienia wolności, przy czym wymierzono mu karę łączną 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat próby i karę grzywny w liczbie 50 stawek dziennych, przy ustaleniu wartości jednej stawki na 10 zł, orzeczoną na podstawie art. 71 § 1 k.k. Postanowieniem Sądu Rejonowego w Kędzierzynie - Koźlu z dnia 12 listopada 2020 r. zarządzono wykonanie kary pozbawienia wolności. Skazany karę tę wykonywał od dnia 15 marca 2021 r. do 11 września 2021 r.

2. Sądu Rejonowego w Strzelcach Opolskich z dnia 13 stycznia 2021 r. w sprawie II K 713/20, za przestępstwo z art. 13 § 1 k.k. i art. 278 § 3 k.k. popełnione w dniu 3 września 2020 r. na karę 2 miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin w stosunku miesięcznym.

3. Sądu Rejonowego w Kędzierzynie - Koźlu z dnia 25 stycznia 2021 r. w sprawie II K 503/20, za przestępstwo z art. 62 ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii popełnione w dniu 6 czerwca 2020 r. na karę grzywny w liczbie 15 stawek dziennych, przy ustaleniu wartości jednej stawki na 20 zł, za przestępstwo z art. 278 § 1 k.k. popełnione w okresie od nieustalonego dnia do 20 maja 2020 r. na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, za przestępstwa z art. 279 § 1 k.k. oraz z art. 13 § 1 k.k. w związku z art. 279 § 1 k.k. i art. 12 § 1 k.k. oraz z art. 13 § 1 k.k. w związku z art. 279 § 1 k.k. popełnione od dnia 18 lipca 2020 r. do 20 lipca 2020 r. oraz pomiędzy godziną 7:00 dnia 13 lipca 2002 r. a godziną 9:00 dnia 18 lipca 2020 r. na karę orzeczoną z zastosowaniem art. 91 § 1 k.k. w wymiarze roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności, przy czym wymierzono mu na karę łączną roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności z zaliczeniem na poczet tej kary okresu zatrzymania od dnia 6 czerwca 2020 r. godzina 2:00 do dnia 6 czerwca 2020 r. godzina 10:10.

Sąd Rejonowy w Kędzierzynie – Koźlu wyrokiem łącznym z dnia 27 kwietnia 2021 r., sygn. akt II K 64/21:

I. na podstawie art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 i 2 k.k., art. 4 § 1 k.k. połączył „jednostkowe kary pozbawienia wolności” orzeczone wobec skazanego w wymienionych w punktach 1 i 3 wyrokach i w ich miejsce orzekł karę łączną roku i 10 miesięcy pozbawienia wolności, a także połączył jednostkowe kary grzywny orzeczone w wyrokach z punktów 1 i 3 i w ich miejsce orzekł karę łączną grzywny w liczbie 80 stawek dziennych, ustalając wartość jednej stawki na 10 złotych,

II. stwierdził, że pozostałe rozstrzygnięcia zawarte w łączonych wyrokach podlegają odrębnemu wykonaniu.

III. na podstawie art. 577 k.p.k. zaliczył skazanemu na poczet orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności okresy kar już wykonanych do wyroków podlegających łączeniu oraz okres zatrzymania od dnia 6 czerwca 2020 r. godzina 2:00 do dnia 6 czerwca 2020 r. godzina 10:10, a także zaliczył na poczet orzeczonej kary łącznej grzywny kwoty już uiszczone na poczet jednostkowych kar grzywien.

IV. na podstawie art. 572 k.p.k. umorzył postępowanie o objęcie niniejszym wyrokiem łącznym kary orzeczonej wyrokiem opisanym w punkcie 2.

Wyrok nie został zaskarżony i uprawomocnił się w dniu 5 maja 2021 r.

Kasację w sprawie wniósł Prokurator Generalny, który zaskarżając rozstrzygnięcie z pkt I w części dotyczącej orzeczenia o karze łącznej grzywny na korzyść skazanego P. P., zarzucił „rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa materialnego - art. 85 § 1 i 2 k.k., w brzmieniu obowiązującym do dnia 23 czerwca 2020 r. oraz art. 71 § 2 k.k., polegające na połączeniu kary grzywny orzeczonej wobec P. P. na podstawie art. 71 § 1 k.k. w sprawie Sądu Rejonowego w Kędzierzynie - Koźlu o sygn. II K 632/19 oraz kary grzywny orzeczonej na podstawie art. 33 § 2 k.k. w sprawie Sądu Rejonowego w Kędzierzynie - Koźlu o sygn. II K 503/20, mimo uprzedniego zarządzenia wykonania kary pozbawienia wolności wymierzonej skazanemu w sprawie o sygn. II K 632/19 w związku z czym zgodnie z art. 71 § 2 k.k. orzeczona w tej sprawie kara grzywny nie podlegała wykonaniu, co nadto skutkowało w tym zakresie rażąco obrażą art. 572 k.p.k. poprzez wydanie wyroku łącznego pomimo braku ku temu warunków.”

W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie wyroku Sądu Rejonowego w Kędzierzynie - Koźlu w zaskarżonej części i umorzenie w tym zakresie postępowania na podstawie art. 572 k.p.k.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Prokuratora Generalnego w części dotyczącej orzeczenia o karze łącznej grzywny z pkt I wyroku Sądu Rejonowego w Kędzierzynie - Koźlu jest oczywiście zasadna, albowiem rozstrzygnięcie to zapadło z rażącym naruszeniem art. 85 § 1 i 2 k.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 23 czerwca 2020 r. oraz art. 71 § 2 k.k.

Do uchybienia tego doszło na skutek objęcia karą łączną jednostkowej kary grzywny orzeczonej w sprawie II K 632/19 na podstawie art. 71 § 1 k.k., w sytuacji uprzedniego zarządzenia wykonania kary pozbawienia wolności, obok której kara ta została wymierzona. Tymczasem „Kara grzywny orzeczona na podstawie art. 71 § 1 k.k. jest karą akcesoryjną, zależną od bytu kary pozbawienia wolności orzeczonej z warunkowym zawieszeniem wykonania. Z § 2 tego przepisu wynika, że w razie zarządzenia wykonania kary pozbawienia wolności kara grzywny orzeczona na podstawie § 1 nie podlega wykonaniu, a kara pozbawienia wolności ulega skróceniu o okres odpowiadający połowie liczby uiszczonych stawek dziennych grzywny z zaokrągleniem w górę do pełnego dnia” (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 2017 r., III KK 472/17).

P. P. wyrokiem Sądu Rejonowego w Kędzierzynie - Koźlu z dnia 28 listopada 2019 r. w sprawie o sygn. II K 632/19 został uznany za winnego popełnienia czynów z art. 157 § 2 k.k. i art. 190 § 1 k.k. i orzeczono wobec niego karę łączną 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat próby oraz - na podstawie art. 71 § 1 k.k. - karę grzywny w liczbie 50 stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 10 złotych (k.5 akt II K 64/21).

Postanowieniem Sądu Rejonowego w Kędzierzynie - Koźlu z dnia 12 listopada 2020 r. o sygn. II Ko2 563/20, wydany na podstawie art. 75 § 2 k.k., zarządzono wykonanie wymierzonej mu kary 6 miesięcy pozbawienia wolności (k. 50 akt II K 64/21). Z kolei postanowieniem z dnia 23 lipca 2021 r. o sygn. Ko2 298/21 Sąd ten uznał, na podstawie art. 71 § 2 k.k., że orzeczona w tej sprawie kara grzywny nie podlega

wykonaniu, stwierdzając zarazem brak podstaw do skrócenia zarządzonej do wykonania kary pozbawienia wolności wobec nieuiszczenia przez skazanego kary grzywny w całości (k. 51 akt II K 64/21).

W związku z powyższym orzeczona wobec P. P. w sprawie II K 632/19 kara grzywny, jako niepodlegająca wykonaniu, nie mogła zostać objęta wyrokiem łącznym. Połączenie kary grzywny ze sprawy II K 632/19 z karą grzywny orzeczoną przez Sąd Rejonowy w Kędzierzynie - Koźlu na podstawie art. 33 § 2 k.k. w sprawie II K 503/20, stanowiło rażące naruszenie prawa materialnego, mające istotny wpływ na treść orzeczenia, albowiem w jego następstwie doszło do orzeczenia wobec skazanego kary łącznej grzywny w liczbie 80 stawek dziennych po 10 zł każda stawka, podczas gdy prawidłowo miałby on do wykonania karę grzywny w liczbie 15 stawek dziennych po 20 zł każda. W tym stanie rzeczy Sąd Najwyższy uchylił orzeczenie o łącznej karze grzywny z pkt I i na podstawie art. 572 k.p.k. w zw. z art. 537 § 2 k.p.k. umorzył postępowanie w tym zakresie, ponieważ brak jest warunków do wydania wyroku łącznego. Warto zauważyć, że fakt zarządzenia wykonania kary pozbawienia wolności w sprawie II K 632/19 był Sądowni wydającym wyrok łączny znany, bowiem okoliczności te opisane zostały w komparycji zaskarżonego kasacją orzeczenia.

Na zakończenie podzielić należy stanowisko skarżącego, który dostrzegł, że w zakresie dotyczącym rozstrzygnięcia o karze łącznej pozbawienia wolności, Sąd Rejonowy w Kędzierzynie - Koźlu podał w pkt I części dyspozytywnej wyroku łącznego, iż łączy „jednostkowe” kary pozbawienia wolności, podczas gdy stosując przepisy o karze łącznej w brzmieniu obowiązującym do dnia 23 czerwca 2020 r. winien był wskazać jako przedmiot łączenia kary łączne. Błąd ten, jak podkreślono, a Sąd Najwyższy podziela to stanowisko, „wydaje się mieć jednak charakter oczywistej omyłki pisarskiej, a Sąd węzłem kary łącznej objął faktycznie kary łączne pozbawienia wolności, na co zdaje się wskazywać opisanie tych kar w części wstępnej wyroku łącznego pogrubioną czcionką. Nawet jednak przy założeniu, że przedmiotem łączenia przez Sąd Rejonowy w Kędzierzynie - Koźlu były kary jednostkowe, nie sposób byłoby wykazać istotnego wpływu ewentualnej związanej z tym nieprawidłowości na treść wydanego wyroku w znaczeniu o jakim mowa w art. 523 § 1 k.p.k., ponieważ finalnie orzeczona w

niniejszej sprawie kara łączna, nawet tak ukształtowana, nie narusza zasad określonych w art. 86 § 1 k.k.”